

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no s tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 » trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

LA ÚLTIMA Y MES PRACTICA INVENCIO

TOT HOM ES CAPAS DE PRODUHIR FOTOGRAFIAS MAGNÍFICAS AB

LA CÁMARA FOTOGRÁFICA "KODINET"

Es la cámara mes perfecta y práctica qu'existeix. Tots los coneixedors que l' han vist y s' han servit d' ella d' uhen, unaniment, qu' es una maravella. Ab privilegi en tots los pahissos del mon. Fa la fotografia cuadrada, rodona ó de diferent forma. Conté una gelatina que s poden pendre 25 fotografias sens obrir ni carregar la Cámara.

Las fotografias, perfectament agudas y claras, poden engrandirse fins 15 x 20 centímetros. Está ben construïda y acahada ab molt gust, essent la part principal de alumini y es molt lleugera. Pot durse á la butxaca. Son maneig es tan sencill qu' ab las instruccions ilustradas que acompanyan cada aparato, cualsevol noy ó noya pot produhir y acabar complertament tota la fotografia.

Tot lo què ha de ferse es apretar un botó y queda presa la fotografia.

Com garantia de las excelents qualitats y condicions de la «Kodinet» prometém retornar l' import rebut y pagar los gastos de ports, d' anada y tornada, si l' aparato no dongués los mellors resultats.

PREU: complert, 25 pessetas.

Se remet á tots los pahissos, port pagat y lliure de drets, contra l' rebibo del import. La mellor manera de remetre fondos es per medi de billets del Banch d' Espanya, en carta certificada.

DIRECCIÓ: E.T.C. BENEDIKY CIA., 27 ANN ST., GLASGOW (INGLATERRA).

Se desitja immediatament en totas las localitats una persona inteligent pera representant. Se li donará bona recompensa, y no te de deixar la ocupació ó residencia actual.

Escriurer en castellá. Lo port de la carta es de 25 céntims.

DISCURS DEL PRESIDENT

del «Centre Català» don Antoni de P. Capmau, llegit en la Sessió inaugural del curs de 1895 à 96.

SENYORAS, SENYORS.

Avuy, com sempre, al inaugurar las tascas del present curs, venim novament, com es de consuetut á refermar lo jurament d' amor á la Pàtria; venim á parlarvos, com en tantas altres ocasions, de sos dols y angúnias; venim ab pas ferm y segur, á oferirli publicament devant vostre, ja que á vosaltres pertoca jutjar los nostres actes, l' entussiasme mes sincer y l' esfors de tots en la patriótica tasca, qu' ab sa fundació, s' imposa noble y desinteresadament aquest benemérit «Centre Català».

Ho ha dit senyors, un gran poeta de la nostra terra.

Quan la mare vá endolada
es quan creix l' amor dels fills....

Per aixó nosaltres, al despertar del somni de la infantesa, al abandonar los bolquers qu' embolcallan en aquesta etat florida tota una vida de gratas ilusions y rialleras esperansas, al obrir los ulls á la realitat y á la vida practica, se presentá devant nostre, demacrada sa fás, transida de dolor, trista y plorosa, coberta ab lo legre vel de la mortalla la grandiosa figura de la mare pàtria. Y ab veu amorosida nos contá sas queixas, sos dols y penas, sas humillacions y agravis; lo que fou, lo qu' es y lo que te dret á esser. Aquella veu misteriosa, la veu de la mare Catalunya, son dols y trist accent s' aferrá en nostra ànima y com á bons fills li jurarem amor etern, vetllar per ella per sa dignitat y grandesa, y ab pas insegur, però ab ferm y decidit entussiasme, nos lleñsarem á la lluyta pera retornarli la felicitat perduda y cenyir altra volta en son front de reyna soberana la brillant diadema que traydorament li arrebasaren.

Llarch es lo camí emprés y no pás sembrat de flors gentils ni de flay-rantas rosas. Prop de deu anys que hi caminém nosaltres y á cada pas nous gorchs nos entrabancan. No avansém una gambada sens que sentim al cor la punyida de punxantas espinas.

Mes al cap del camí rublert d' obstáculos, gorchs y barranchs y verinosas herbas se ovira clar y explenderós lo sol regenerador de las llivertats pàtrias, y sa llum nos atrau, y sens parar esment en los obstáculos que á nostre pas s' oposan avansém poch á poch ubriacats per los effuvis de sos raigs vivificadors, com papelló atret per la llum, fins á banyarnos en sa claror puríssima y en sas flamas abrusarnos.

Catalunya fou gran y lliure, senyora y majora de sa propia casa, mestressa de sos bens y extensos dominis, parlava sa llengua, tenia sas lleys políticas, administrativas, judiciales, civils y mercantils, y tot aquest engranall de preciosas pedras que constituhan la brillant diadema de la seva soberania poch á poch li han sigut arrebasadas, quan nó á cops de canó ó á fall d' espasa per la forsa bruta del conquistador, traydora-

ment, d' amagat y per la esquena, fent la feyna del cobart que no te prou pit pera donar la cara al consumir la malifeta.

Fá mitja centuria que la pátria nostra després d' una dormida d' un sigle y mitj, despertá de son ensopiment, y com aquell malalt que després de llarga malaltia, al recobrar forsas fá esment dels estragos qu' en son organisme ha produhit lo mal que minava sa existencia, en mitj de sa postració al veurers despullada de tot lo que li donava fesomia y vida propia, axecá sa veu tremolosa y en sa propia llengua entoná lays de dolor y d' anyoransa cridant á sos fills pera que reconstituhisen son vell patrimoni.

Y desde allavoras comensá la obra de regeneració en la quina com vos he dit avans aportarem nostras forsas, debils en sí, però rublertas del mes ferm y decidit entussiasme, guiats per l' amor que, com á bons fills, nos inspira la mare pátria y afanyosos de reconquistar integrament tot lo que constituhiá la seva personalitat, lligant lo passat y 'l pervenir de la terra catalana.

Volém, y no defallirém en nostra propaganda fins á conseguir'ho, com es de lley, de dret y de justícia, malgrat los obstáculos que á nostras legítimas aspiracions s' oposin, que la llengua catalana siga oficial á Catalunya.

La reivindicació de la llengua porta en sí la reivindicació de tots los drets y llibertats dels pobles que tenen, com te Catalunya, una llengua propia.

Per aixó al comensar la sèria de reivindicacions que integran en conjunt la mes completa autonomia de la pátria, comensá Catalunya per reivindicar sa llengua, per esser aquesta lo signe mes característich de la seva personalitat.

La llengua, com ha dit un gran escriptor y poeta de la nostra renai-xensa literaria, es *l' ànima parlant dels pobles*; y 'ls pobles que olvidan ó arreconan sa llengua, anulan la seva condició de nacionalitat y avansan per lo camí de la seva esclavitut. Catalunya, donchs, com á poble lliure que fou y vol tornar á esser no pot ni deu consentir que li amordassin la llengua, perque no vol esser esclava. Son dols accent vol que ressoni en sos Temples y Escolas, en sos Tribunals, Corporacions y Oficinas públi-cas, perque la parla de Sants y Reys, de trobadors y sabis, per tot ha d' esser honrada y no ferida y ultratjada per los sobrevinguts y descastats que voldrian ofegarla.

Volém que per sa propia má y á mida de sas necessitats y convenien-cias, Catalunya refasse y reformi totas sas lleys políticas, civils, penals, mercantils, administrativas y processals, sense mistificacions ni ingeren-cias extranyas. Prótestém en absolut per lo que á nosaltres atany y á la nostra condició de ciutadans honrats y lliures, de constitucions tant uni-tarias y centralisadoras com las que 'ns regala l' Estat Espanyol, que

pretent fondrer en un sol motillo á tots los fills de los diferentes regions d' Espanya dictant que *unas mismas leyes regirán por todos los españoles*.

Volém lleys que 'ns escaygan, lleys que estigan en concordancia ab lo nostre modo de pensar y d' ésser, ab las nostras aptituts y necessitats, y perque aixís siga, aqueixas han d' ésser fetas ó reformadas pels catalans mateixos, aprofitant lo que de bó tenian las antigas lleys y sabias constitucions de Catalunya, armonisantlas ab l' esperit de progrés y avens de la época.

Volém la desaparició complerta y total dels actuals organismes polítics, causants de la ruina y la pobresa de la pàtria, sostituhintlos per las venerables municipalitats qu' en dias mes felissos foren honra y orgull de la Catalunya gran, independent y lliure, y per aquellas sábias Corts regionals, compostas antiguament per los tres brassos, que sostituhirian avuy los tres factors principals de l' activitat humana, inteligencia, capital y treball, factors los mes preuats y que mes y millor contribueixen al progrés, al benestar y al engrandiment dels pobles. En una paraula, no unas Corts de xarreyres com los de la Espanya centralista, sinó unas Corts d' homes honrats y pràctichs, de bona voluntat y ben entesos en la administració y governació dels interessos morals y materials de Catalunya.

Volém lliurarlos de la pluja d' empleats forasters qu' invadeixen las oficinas públicas y Corporacions de la terra; gent que en sa major part de res ni pera res serveixen, sinó que siga pera viurer vagamundeijant en totas las Oficinas de la Nació, ab la ploma á la orella, fumant cigarrets y contribuint en gran proporció á desmoralisar al nostre poble. Y encare, Deu n' hi dó, si per torna despres que 'ls veyem á ells cobrant sous elástichs, menjant y vivint com á prínceps, llevant'ho dels nostres paisans qu' han de treballar de sol á sol pera ajudar á mantenirlos y en moltes ocasions veyense obligats á escatimar'ho de la taula ahont s' asseuhen sos fillets y sa familia, no se 'ns insolentan y 'ns tractan com á fills de terra conquistada. Per aixó al volguer reivindicar la autonomia de Catalunya, volém que sols los catalans, pogan desempenyar càrrechs públics en la nostra terra.

Volém que 'l municipi y la comarca natural tinguin tambe la deguda autonomia, pera aixís lliurarlas de la uniformitat nacional, del caciquisme, engranatge vil y desmoralisador del centralisme que tot ho corromp y atropella, drets, administració, vidas é hísendas.

Volém que tots los plets y causas se fallin dintre de Catalunya, y que sigan catalans també los Jutjes y Magistrats encarregats d' administrar justícia, sense que hage Catalunya de recorrer al Madrid oficial á pidolar la salvaguardia de sos drets é interessos.

En quant á tributs, volém pera la nostra Pàtria que la contribució 's basi sobre las rendas y beneficis dels ciutadans, puig no es just, equitatiu ni lògich; lo que sovint passa gracies al actual desgavell econòmic,

que 'l qui mes te, menos paga, en sentit contributiu; que desapareixin los drets de consums y los repartiments vehinals, puig lo criteri económic del Catalanisme es que tota mena de tributs han d' estar en concordança ab la posició social dels individus.

Volém abolir, per considerar-lo atentatori á la dignitat humana, lo tribut de sanch, porque tal com avuy s' estila no s' avé poch ni gens ab l' esperit tradicional y eminentment lliure del poble catalá.

May Catalunya, en los gloriosos temps de sa llibertat é independencia, de son poderío y grandesa, havia consentit ab l' absurda y denigrant imposició de las quintas, y molt menys encara ab l' esperit gens igualitari que actualment las informa.

Lo tribut de sang, no pot, ni deu, are ni may redimirse ab diner, com aixís ho exigeixen y admeten los constants enamorats d' aqueixa igualtat devant la llei qu' avuy s' estila.

La vida es una y ab sang se paga; sang y vida deu donarse generosament per la pátria, única y sola, quant aquesta necessita de sos fills pera ampararla y defendrerla; rescatar una vida es impossible, no hi ha prou diners per conseguirho.

¡Ah! senyors, en lo temps en que Catalunya era mestressa de sa propia casa, árbitre de son govern interior, no ploravan no, las mares, la ausencia de sos fills com avuy ploran. Allavoras lo servey era voluntari en temps de pau. Y quant la malehida guerra s' ensenyoria de la patria, no hi posavan preu, tot'hom hi acudia donant sa sang, vidas é hisendas. Tot'hom, que tot'hom es igual devant de Deu y de la pátria, mares y esposas, vells y joves sentian intimament la necessitat y 'l dever de defensar la integritat del territori.

Catalunya no necessitava exércit forsós y permanent, en temps de pau, porque sabia governarse y defensarse, d' invasions estrangeras.

Per aixó volém que sían abolidas las quintas sustituintlas per l' exércit voluntari com en altrás épocas y com fan avuy las nacions més adelantadas y que en temps de guerra siga obligatori per tothom lo servey militar sense rifas ni redempcions que denigran y resucitan entre nosaltres las antigas y abominables castas.

Tot aixó volém per nosaltres y, nó, no som egoistas, ho volém també pera totas las demás regions espanyolas.

Per Catalunya, com per Aragó y Castella, per Galicia, Navarra y Basconia y demás regions, quin conjunt, governantse dintre 'ls principis regionalistas, consolidarian dintre la hermosa varietat la verdadera unitat del Estat Espanyol.

Heus aquí donchs, senyors, quinas son en conjunt, las llegítimas aspiracions de Catalunya.

A lograr tot aixó van encaminats nostres esforços. Si vosaltres, catalans tots, nos hi ajudeu, no tardarem en veure redimida á la Patria de la seva esclavitut.

SECCIÓ POLITICA

Lo senyor don Anton M.ª Fabié, un dels exministres conservadors mes entenimentats y ordenancistas, tant, que fins ha sigut y no sabem si ho es encare, corresponsal á Madrid del venerable *Brusi*, ha rebut un gros desgany dels seus amichs del ministeri.

Figurinse que haventse de provehir la plassa de President del Consell d' Estat y essent ell, en Fabié, President del Tribunal Contenciós, que quasi es l' antessala d' aquell càrrech, han nombrat pera presidir'l Consell al senyor Linares Rivas, conservador dels empassats, lliberals que fa aigües y gran cacich gallego.

Naturalment aquesta desatenció ha ofes terriblement al senyor Fabié que tan *desinteresadament* y sens miras rastreras, serveix als canovistas, que li ha hagut necessitat de celebrar una funció de desagris.

Efectivament á falta de la suspirada presidencia se li ha concedit la gran creu de Carlos III y..... *tutti contenti*.

En Cánovas ab son infinit poder, en Linares ab sa presidencia, y en Fabié ab la creu de Carlos.

L' únich que no pot estarne gayre es lo pobre pahis que veu del modo totxo ab que tot se mangoneja y com ab sos diners y ab sas creus y ab lo seu credit, van vivint, cobrant y gaudulejant la plaga política qu' 'ns deshonra.

Llegim:

«Segons manifestació del ministre d' Hisenda, la recaudació en lo mes passat, a pesar de la baixa de la renda d' aduanas, ha passat de 12 milions de pessetas de la obtinguda en igual temps del any passt. Pel sol concepte de redempció del servey militar han ingressat 4 milions de pessetas.»

¡¡4 milions de pesetas!!

¡Quantas llàgrimes, quanta desesperació y quanta miseria no representan aquestos 4 milions que are 'l ministre, pretendrà tal vegada ferlos servir com á arma favorable á sos plans y á sa política!

4 milions de pessetas perduts pel pahis y guanyats pels miserables que han promogut la guerra de Cuba.

¡Los lladres d' oficina y governació colonial y peninsular ab quanta satisfacció contemplan com lo pahis desesperat, afluixa tot d' un cop tanta moneda!

Mes en cambi, aquest, plorós, abatut, ab quanta amargura deposita en la boca insaciable de la Hisenda totas sas economias y son credit pera salvar á sos fills de las penallitats d' un clima fosa y de una organisació podrida.

¡Senyor, senyor, fins quant ha de durar aquesta anomalia, aquesta imposició dels lladres contra la gent de bó?

Segons los telegramas de Cuba la tripulació y sobre tot lo tinent del barco *Dos de Mayo* que 's rendí als insurrectos han sigut absolts per lo Consell de Guerra.

Prescindint dels comentaris que 'l fallo ha ocasionat entre la gent d' uniforme qu' esperava nada menos que la pena capital, hem de confesar que nos en alegrém ab tota l' ánima.

¡Pobres marinos de nostra desditiada esquadra!

Just es que s' apiadessin d' ells los tribunals de la terra ja que las onadas de la mar los hi portan tanta rancúnia.

Be prou que 's perden en los naufragis casi diaris de la marina espanyola; no faltaria sino que 'ls fusellesen a plá terreno!

Segons las últimas noticias dels periódichs, sembla que 'n Cánovas y en Martinez Campos no filan dret ja fa alguns dias.

De resultas de las declaracions del general á alguns periodistas, s' ha vist ben clar que cada hu tira pel seu cantó, sense miraments ni respectes de cap classe.

En Cánovas voldria acabar la guerra á sanch y foch y un cop llestos parlarem de las reformas.

En Martinez Campos, sense refugir la guerra pero tractant benignament com Dem ensenya, als nostres enemichs, opina que es necessari implantar las reformas ab la mes amplitut posible.

Y heus aquí las dos figuras principals avuy del Estat Espanyol qu' han arribat apunt de partir peras.

Afortunadament en Cánovas s' ha recordat de la politica de 'n Sagasta y ha caigut malalt á temps per capejar la turbonada.

Que Deu 'l guihi y l' angel bó.

Pensi que 'l pays està al costat de la opinió sensata de 'n Martinez Campos y qu' avans que l' orgull castellá son los sentiments humanitaris y las conveniencias de la Pàtria.

D' aquesta Pàtria que *de tanta sangre que les cuesta* s' hi han acostumat de tal manera que tot voldrian arreglarho fent correr la dels altres.

Es tant cómodo contribuir al desbordament d' un poble, pera després sofocarlo ab sanch dels innocents que ni las causas en coneixen!

Mes tot te un fi en lo mon pesí á qui pesí y jay del dia que 'l poble s' en adoni!

Ya 's cansarín de sanch los qu' avuy sols sanch demanañ.

EN LO "CENTRE CATALÁ"

Conforme anunciarem, en lo saló d'espectacles de tan distingida com favorescuda societat tingué lloch lo passat diumenge la sessió inaugural del curs de 1895 á 1896.

Lo concurrencia no cal dir que fou, com sempre nombrosa, dominant lo sexo femení, molt encarinyat en las festas de caracter genuinament catalá, instructivas, recreativas y patrióticas.

Comensá l' acte ab la pessa *L' Orage*, magistralment executada al piano per lo estudiós jove soci del Centre don Joseph Guarro y Elías, qui fou molt aplaudit.

Lo senyor president, don Antoni de P. Capmany, llegí un

ben pensat discurs doctrinal, del quin no 'n farém cap mena de consideracions per la sencilla rahó de que va continuat en lo present número, y ab sa lectura podrán nostres llegidors apreciar millor sas bellesas tant de forma com de fondo aixis com lo sentiment patriótic que l' avalora.

Lo jove bibliotecari del Centre, aficionat al conreu de las lletres don Domingo Saló llegí ab molta soltura la poesia titulada *La Mestressa*, de don Ll. B. Nadal.

Descripció de un tipo poesia de don J. Verdú, fou llegida per lo soci Joan Brossa.

Seguidament se presentá á fer son debut en los salons del Centre, lo celebrat barítono senyor Barba, fill de la vehina ciutat de Tarrasa, qui cantá ab acompanyament de piano, per cert d' una manera correctíssima, lo célebre *Brindis* (Amlet.)

Lo senyor Barba poseheix una bona escola de cant y té una veu molt agradable y potent. No cal dir, donchs, que fou frenéticament aplaudit per la concurrencia, veyentse obligat per acullar los aplausos á cantar un preciosísim trós del *Tanhauser*.

Lo Secretari del Centre, don Joan Torras Crespi, llegí la poesia titulada *Al peu de la tomba*, de don Jaume Novellas de Molins, que va agradar molt.

Las papallonas, rondó (valz) fou á la perfecció executat per lo senyor Guarro y Elías, recullint altra volta mereseuts aplausos.

Lo il·lustrat jove don Domingo Saló, ocupá novament lo estrado llegint magníficament la bonica poesia del malaguanyat Frederich Soler (Pitarra) titulada *La Pubilleta*.

Don Francisco de P. Bedós llegí una poesia bonica com totas las que surten de sa privilegiada ploma, essent al final molt aplaudit.

Novament se presentá lo senyor Barba cantant una *Romansa* (Faust) ab acompanyament de piano per lo senyor Guarro, mereixent ab dos artistes grans aplausos. Aqueix número del programa tingué que repetir-se á instancias dei públich.

Don Fermí Ribera, vis president del Centre, tancá tan agradable vetllada llegint admirablement un discurs de gracias molt bonich y adequat al acte. La concurrencia aplaudí ab justicia las sentidas paraulas del senyor Ribera, aixecantse satisfeta de haver assistit á tan agradable festa.

NOVAS

En los telegramas de Madrid hi vegerem lo passat dissapte que li havia tocat lo torn á un altre barca de la marina de guerra.

Tal es la canonera «Indio», que en la jurisdicció de Trinitat li cantaren las absoltas.

Y com la desgracia may ve sola lo canoner «Elcano» que 's dirigia á Manila portant ferits, topá pel camí en un baix de roca perdent'hi una hélice y sofrint, lo pobre, averias de consideració en la máquina.

En lo próxim número ja 'ls dirém quants y quins son los barcos que s' haurán perdut ó nafrat, durant aquestos dias.

¡¡¡¡Visca Espanya!!!!

—Es digne d' aplauso l' actitud de la *Associació Popular Regionalista* de Barcelona, acudint á las Diputacions catalanas fent veure la injusticia que 's fa á Catalunya exigintli 11.400 homes dels qu' han entrat en la present quinta, ó siga dos mil trescents soldats mes dels que li corresponen en proporció dels seus habitants.

Pera procurar unir tots los esforços, á fi de que Catalunya no surti perjudicada, en lo successiu, com ho ha estat fins are, ha dirigit lo següent telegrama als presidents de las Diputacions esmentadas.

«*Associació Popular Regionalista*, imposada de que en lo cupo del reempla actual Catalunya contribueix ab 2,300 minyons mes dels que li corresponen á proporció de sa població, espera defensará 'ls interessos de las familias catalanas.—Marsans, *president*.—Monfort, *secretari*.»

També ha protestat d' aquest perjudici, telegrafiant al ministre de Guerra:

«*Associació Popular Regionalista* imposada de que en lo cupo del reempla actual, Catalunya contribueix ab dos mil trescents minyons més dels que li corresponen segons proporció á sa població, protesta privilegi d' altres provincias.—Marsans, *president*.—Monfort, *secretari*.

Ademés, *Lo Regionalista*, farà un tiratge d' un gran número de mils exemplars d' un suplement al número del 31 del mes passat, contenint la «Ultima hora» que l' esmentat periódich publica, al obecte de repartirlo ab profusió per Barcelona, á fi de que 'l publich s' enteri de que l' número del quinze d' aquest mes estará dedicat á tractar d' aquesta qüestió ab la claretat necessaria, pera que 'l poble s' imposi be de la nova injusticia que sufreix nostra terra.

Fora hora ja de que las quatre D'putacions catalanas prenguesin un acord sério y procuresin, ab la energia propia de la nostra rassa, reparar tant inhumana y tremenda injusticia.

Prou dur es lo sacrifici que per tal concepte s' imposa al poble catalá, gens avingut ab la denigrant rifa d' homes. No calia sinó qu' encara se 'ls befés ab desigualtats tant irritants y vergonyosas.

Y es mes irriquant y vergonyós encare, quan es convenciment general de que lo que passa á Asturias, á Canarias y en alguna altra provincia d' Espanya, en la qüestió de las quintas, es degut á la omnipotencia del caciquisme.

Després se queixarán de las explosions separatistas!

—Segons llegim ha sigut capturat en Alcoy l' autor d' una quiebra fraudulenta portada á cap en aquesta ciutat á primers del any actual. Dit subjecte será conduhit á aquesta ciutat pera ingresar en las presons del Partit, cas de no prestar la fiansa deguda pera garantir sa llibertat provisional.

—Avuy per la tarde tindrà lloch en la Academia Católica, la segona representació del drama en 2 actes, degut á la ploma del soci de la mateixa don Miquel Pi Marquet, titulat: *Lo toch de ánimas*.

—La oficina de telégrafos d' aquesta ciutat ha sigut separada de la administració de correus, quedant instalada en el primer pis del local que ocupa, y quedant los correus en la planta baixa.

—Pera assistir al enterro y funerals de nostre malhaguanyat don Joan Barata y Font, dijous passat arribá á aquesta ciutat nostre digne diputat á Corts don Timoteo Bustillo.

—S' han presentat á Tarrasa varis cassos de dengue ó trancazo.

—No obstant de trovarse ja en la convalescència ha recaigut novament en sa malaltia nostre bon amic don Casimiro Lagarriga.

No cal dir lo molt que 'ns alegrarém de sa prompta millora.

—Ab tot y fer més d' un mes que terminá 'l primer trimestre del vigent any económic, encara continúan los mestres d' aquesta provincia sense haver cobrat ni un xavo.

—Tot en mitjas pessetas ingressá la setmana passada en lo Banc d' Espanya á Madrid, un pare, 300 duros, import de la redenció del servey militar de son fill. Ditas monedas havian sigut arreconadas ab aquest objecte desde 'l naixement del que era recluta, y representan, per lo tant, vint anys de constancia y economia.

—La celebrada cantant de ópera, nostra paisana senyora Josefina Huguet de Arnold, te firmadas contractas pera los següents teatres y funcions:

Novembre.—Funció extraordinaria de «Sonámbula», en Florencia.

Desembre, Janer y Febrer, fins 'l 10, Real Teatre de Sant Joan de Oporto.

Mars, Scala, per vuit funcions extraordinarias de «Amleto» y «Barbero».

Maig y Juny, Gran Imperial Opera, de Londres.

Juliol, Teatre Real de Dublin, funcions extraordinaries de «Amleto» y «Lakmé.»

Del 15 de Setembre del 96 al 1.er de Maig del 97, Nova York, Chicago, Washington, Canadà y Mègich.

—El dia 22 del actual s' embarcarán en el port de Barcelona, á bordo del vapor «Santiago» los batallons de Sant Quintin y Navarra.

El dia 23, á bordo del «Colon» ho farán los de cassadors de Mérida y Barbastro.

—El diatingit compositor don Ignasi Corominas, de Ripoll, ha compost nova música pera los goigs que en llengua catalana escrigué el llau-rejat poeta catalá Mossen Verdaguer á la Verge d' aquell monastir.

—En la nit passada s' ha celebrat en el Círcol del Liceo de Barcelona un concert, ab la cooperació de la Capella Nacional rusa y el Orfeo Catalá, dedicat al ausili de las familias del reservistas.

—D'umenge passat morí repentinament en aquesta ciutat l' honrat cobrador del Banch de Sabadell y amic nostre, don Sebastiá Colomer (E. P. D.)

Assistiren á son enterro representacions de totas las classes socials.

Descansi en pau el qui en vida havia sigut model de funcionaris, y rebí sa desconsolada familia nostre mes sentit pésam.

—Llegim: «Convé coneixer lo següent á las familias dels reservistas que solíciten pensions.

Las esposas dels reservistas del 91, pera solícitar la pensió de 50 cén-tims de pesseta diaris, necessitan los documents següents:

Instancia á S. M., en paper de pobre.

Cèrtificat del alcalde en que se acrediti, que la demandant es la esposa del reservista.

Cèrtificat del alcalde que acrediti que 's pobre.

Aquets certificats, acompanyats á la instancia, s' envian al coronel de la zona ó regiment de reserva, segons desitgi cobrar la pensió en un ó en altre, circumstancia qu' ha de expressarse en la instancia.»

¡Voléu més certificats pera cobrar la mesquindat de 50 cén-tims de pesseta!

Lo govern al decretar semblant llei devia pensar; ¿com ho farem per ferlos contents y enganyats als pobres dels reservistas? tarifemlos una pensió que si volen cobrarla prou maldecaps tindrán. y aixís ho ha fet.

¡Cosas d' Espanya!

—Dimecres passat morí repentinament en sa casa habitació nostre distingit amic y compatrici lo conegut industrial don Joan Baratay Font, persona que gosaba en nostra ciutat de generals simpatías. (E. P. D.)

Rebí sa apreciable familia la expressió de nostre cordol per tant irreparable pérdua.

—Ab motiu de la inauguració que 's celebrá ahir dissapte en Barcelona de la Exposició-Fira organizada pel Foment del Treball Nacional, á favor de las familias pobres dels reservistas catalans, lo Gremi de Fabricants d' aquesta ciutat envia á dita corporació un regular número de cortes de llana pera vestit d' home y de vestit de dona, ab 24 boinas, donatius qu' han fet los senyors següents: Senyors, Fills de E. Serra; don Baudili Vila; Senyors Corominas, Salas y C.^a; Senyors Garriga Germans y C.^a; don Joseph Sallarés Deu; Senyors Ponsá y Saus; Senyors Jaume Gorina y C.^a; don Andreu Camps; don Mateu Brujas; Senyors Casablanques, Fatjó Germans; Senyors Moratonas y Molins; Successors de Joan Sallarés; don Tomás Gorina, don Joaquim Casanovas; don Bartomeu Pineda en Cta.; don Antoni Segarra y senyors Enrich Turull y C.^a

—*La Vanguardia* de Barcelona crida la atenció sobre 'ls escandalosos robos de equipatges ocorreguts en el ferro-carril del Nort y dels quals sofreixen las consecuencias viatjers procedents de Asturias y Galicia.

—Hem rebut un exemplar de la obra «Topografia Médica de Castellar (Sant Esteve) ó del Vallés» deguda á la ploma de nostre bon amic don Pere Vergés y Vermis.

Aquesta Memoria, escrita ab galanura y gran conexement del assumpte fou distingida per la Real Academia de Medicina y Cirujia de Barcelona en lo curs de 1894-95, concedint á son autor Sr. Vergés lo titol de soci corresponsal de la mateixa.

Aquesta obra va ilustrada ab mes de 24 grabats dels principals edificis y vistas de Castellar.

Felicitem al senyor Vergés per aquest treball digne de tot elogi.

—En l' interior de la grandiosa fàbrica que 'ls Sres. Coats acaban d' aixecar á Torelló, s' han posat per las parets nombrosos lletreros escrits en nostra parla. ¡Que 'ls estranjers nos hagin de venir á donar llisons, fins dins de casa nostra!

¡Quina llissó pera aquells dels nostres industrials que posan en las portas dels departaments de sas fàbricas. *No se permite la entrada.*

Veyam si 'l corretgeixen.

—En la fatxada de la Casa de la Ciutat de Barcelona s' ha fixat un cartell en lo que la empresa del diario «El Heraldo» de Madrid anuncia un servey d' informació gratuhit á las familias dels soldats que guerregen á Cuba y qual estat convinga á sas familias.

—Cop'ém de «La Renaixensa»:

«L' intel·ligent agricultor don Manuel Raventós, de Sant Sadurn de Noya, 's pot donar per satisfet de sos constants esforços pera crear industrias agricolas propias de la terra. Sos gastos pera implantarhi ab tots los requisits la fabricació del *champagne*, ó sia escumós, han obtingut l' éxit mes complert. Los vins de sa fabricació han obtingut ja cinch medallas

d'or ó primers premis en altres tantas exposicions: la darrera de Burdeos, precisament en la terra clàssica de la fabricació d'aquells vins. Fa pocs dies, de llavis d'una autoritat vinícola francesa, M. Robinet, sentirem la opinió de que '*l champagne Codorniu supera en gust y en bouquet al Moet Chandon*».

—En la sala del Consistori nou de Casa la Ciutat de Barcelona, tingué lloch diumenge vespre la reunió del Cos d' Adjunts dels Jochs Florals. Després de la aprovació dels comptes corresponents al exercici d'aquest any, se passá al nomenament de mantenedors pera l' any vinent, essent elegits los senyors següents: don Narcís Oller, don Joseph Echeagaray, don Teodor Baró, don Joseph Serra y Campdelacreu, don Ramon Casellas y don Antoni Gallissá; y pera suplents los senyors don Francisco Carreras y Candi, don Frederich Clascar, don Guillen de Tell y Lafont y don Lluís Millet.

—Llegim en los periodichs de la capital:

«Any ha que ve ocupantse l' incansable Tomás A. Edison en lo dificultós problema de generar electricitat sense l' auxili de màquines, vapor ni foc, y avuy se troba á Filadelfia, ahont aná pera avistarse ab eminents personas que s' interessan en assumptos elèctrichs.

Se tracta d' utilisar, per medi de métodos que únicament coneix aquell inventor, la enorme quantitat d' antracita que avuy se pert en la extensa regió carbonera de Pensylvania.

Si s' porta á efecte aquets nou procediment, lo cap valor de la materia prima empleada permeteria assurtir á Filadelfia per corrents alternadas, y tal vegada més tart á altres ciutats, de llum, calor y forsa motriu en quantitats casi il·limitadas y á preus baratíssims.

Fins avuy han sigut inútils los estudis que s' han fet en aqueix sentit; pe o la voluntat inquebrantable d' Edison s' ha proposat portar á la práctica las sevas teorías.»

—La *Associació Popular Regionalista*, de Barcelona donant un nou pas en sa empresa d' estendre nostres ideals entre 'l poble catalá, ha decidit fundar una «Llibreria de Propaganda,» establerta en son domicili social. La esmentada llibreria cuydará de vendre totas las obras de propaganda regionalista y las escritas en nostra llengua, no sols á Barcelona, sinó enviantlas á tot arreu ahont sien demanadas, á quin efecte, serán anunciadas en *Lo Regionalista*, d' una manera convenient pera que 'l públich quedi ben imposat de las facilitats que se li donen. Los descomptes que 'ls autors concedesquen, serán destinats íntegrament al fondo de propaganda de la *Associació*.

—Llegim en lo *Diario de Barcelona*:

«L' administrador apostólich de Solsona, don Ramon Rius, ha disposat:

Primer. La formació d' un inventari de tots los ornaments, vasos sagrats, joyas y demés objectes de valor ó art què posseheixi ó usufructuhi cada una de las iglesias de la diócesis.

Segon. La prohibició de permutar ó vendre cap objecte, per insignificant que sia, que tinga valor arqueològich, artístich ó històrich.

Tercer. La creació en lo Seminari de Solsona d' una càtedra d' Arqueologia Sagrada, que ha sigut confiada al llicenciat don Jaume Viladrich, Pbre.

Lo senyor Bisbe de Tamasso se proposa, además, formar un museu d' art cristià, en quan puga disposar del local que ara ocupan en sen palau los estudiants de Sant Ramon.»

No podém menos de aplaudir com se mereixen tan artística iniciativa donchs es altament patriotich la creació de càtedras d' arqueologia en los Seminaris y fundació de museus diocesans al estil del què ab tant d' éxit ha fundat lo digne Prelat de Vich, sobre tot en nostre país ahont no cal esperar res de la iniciativa del Govern ni dels Ajuntaments.»

—Aquesta nit tindrà lloch en lo teatro Enterpe una gran funció, posantse ab escena la preciosa ópera en 4 actes, *Carmen*, dirigida per lo mestre don Eusebio Bosch, y en la que hi pendrán part la contralt Srta. F. libert, tiple, Srta. Ferrer; tenor, Sr. Llurià; barítono, Sr. Carbonell y baix, Sr. Mestres; están los coros aumentats fins á 25 coristas y la orquesta *Fatzendas* fins á 24 professors.

—Retallem de «La Renaixensa».

Lo concert que donaren en lo teatro Principal l' últim dilluns á la nit la notable Capella Nacional russa y 'l cada dia més aplaudit Orfeó Catalá á benefici de la M. I. Junta de Damas, resultá brillant en extrém La concurrència era tan numerosa que no quedá un sol asiento vuyt, y 'ls corredors de platea y pisos també plens. L' entussiasme fou gran y espontani.

Al presentars 'ls de la Capella Russa units ab germanívola armonia ab los del Orfeó Catalá fou un espectacle difícil d' oblidar. Al sentir després com las duas masses corals s' unian formantne una sola, cantant ja fos en rús ja en catalá, intessaren en gran manera totas las pessas que s' executaren.

La Capella Nacional Russa mereix tota mena d' elogis pel concert del dilluns, y també l' Orfeó Catalá com aixís ho considerá aquella apinyada y distingida concurrència aplaudint ab frenessí totas las pessas.

Ahont l' entussiasme ratllá en diliri va ésser al executar russos y catalans l' himne *La patria nova* de Grieg, que magistralment dirigí 'l director de Orfeó don Lluís Millet. Los aplausos no deixaren sentir las últimas notas. De nou lo senyor Millet tingué d' alsar la batuta repetintse aquell gran cant escandinau.

May agraphirém prou al senyor Slaviansky d' Agréneff l' honor d' executar ab son manfich Orfeó algunas de las nostras composicion de Catalunya, casi olvidadas per molts dels mateixos catalans.

Doném al senyor Slaviansky d' Agréneff y á tots los seus deixebles las més corals gracias.

També agraphim al senyor Slaviansky que havent conegut las grans condicions artísticas que reuneix ja avuy l' Orfeó Catalá hagi fet que 'l públich de Barcelona las coneixés tabé volguent que prenguéss part ab ell en lo concert del dilluns y 'l d' avans d' ahir vespre. Aquest fou tambe un éxit per los dos orfeons rús y catalá.

—En lo concurs verificat per l' Orfeó Catalá pera la adquisició del millor projecte d' insígnia de dit Orfeó y pera 'l de distintiu de corista, resultá elegit lo projecte de D. Antoni M.ª Gallissá que representa una artística senyera á estil de las del sigle XIV, y 'l de distintiu fou escullit lo de D. Francisco Fios y Calcat, consistent en una arpa en que hi sobressurt l' escut de Catalunya.

A demés acordá dit Orfeó aumentar sa massa coral ab la creació d' una secció de noys.

OBRA NOVA

TOPOGRAFÍA MÉDICA

DE

Castellar (S. Esteban) ó del Vallés

PER

DON PERE VERGÉS Y VERMIS
LLICENCIAT EN MEDICINA Y CIRUJIA

De venda en casa son autor, en Castellar, y en la llibrería de «La Hormiga de Oro», Hércules, 3, Barcelona.

PREU 5 PESSETAS

IMPREMTA.

En la d' aquest periódich, carrer de Calderón, 36, se fan tota classe de treballs á preus reduhits.

Plegadors de cartró á las midas que 's desitxin,
se 'n poden servir ab tota urgencia.

IMPREMTA TUGAS.--CALDERON, 36.

Jochs Florals de Barcelona de 1895

Forma un tomo de 464 planas, esmeradament imprés, contenint tots los travalls en prosa y en vers premiats aquest any.

Se ven en las llibrerías de Verdaguer, Puig, Lopez y Masó y Casas y en la Imprempta «La Renaixensa».

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyners.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres, pa y ví.

També s'atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim. Concert totas las nits per un QUINTETO.

Restaurant Colon, Rambla, Barcelona

ENSENYANSA TEÓRICA Y PRÁCTICA DE TEIXITS

Á CÀRRECH DE

D. ANTONI DE P. CAPMANY

Classe diaria de 8 á 10 del vespre.

Carretera de Manresa, núm, 9.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL